

สวนดุสิตโพล

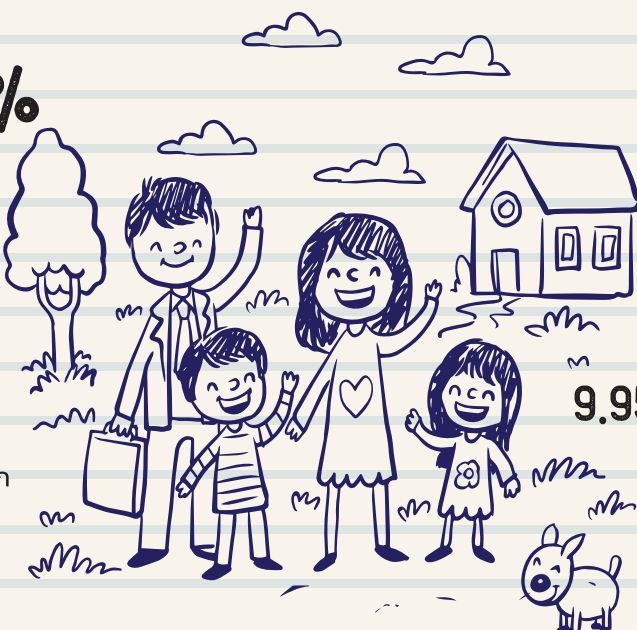
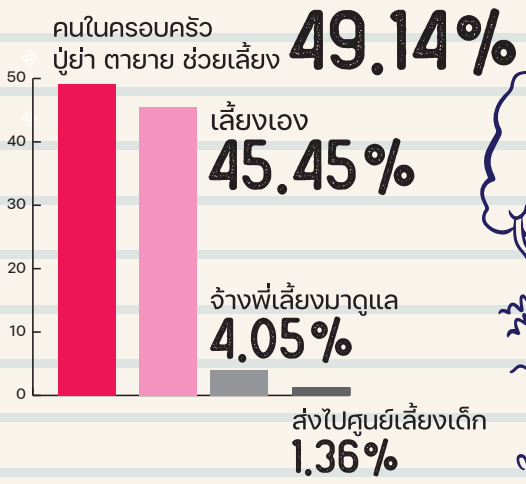
EST.1992

วันอาทิตย์ที่ 21 พฤศจิกายน 2564

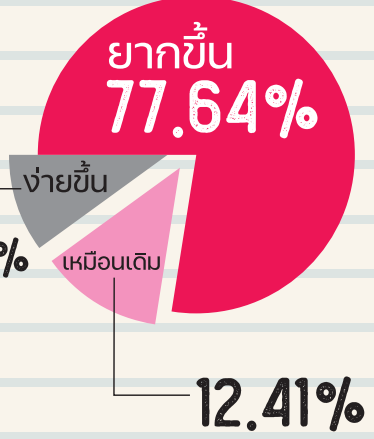
การเลี้ยงดูบุตรหลานในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากยุคสมัยก่อนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการแพร่ระบาดของโควิด-19 ยิ่งส่งผลกระทบต่อทางเลือกเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้ การใช้ชีวิต สุขภาพร่างกาย และสภาพจิตใจ เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน "สวนดุสิตโพล" มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีบุตรหลาน (อายุ 0- 15 ปี) ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น **1,154** คน (สำรวจทางออนไลน์) ระหว่างวันที่ 15-18 พฤศจิกายน 2564 สรุปผล ได้ดังนี้

การเลี้ยงดูเด็ก ในยุคโควิด-19

01 การเลี้ยงดูบุตรหลานในปัจจุบัน

02 เปรียบเทียบ การเลี้ยงดูบุตรหลาน ระหว่าง "ยุคสมัยก่อน" กับ "ยุคสมัยนี้"

03 วิธีดูแลบุตรหลานในยุคโควิด-19

ใช้เวลาด้วยกัน หากิจกรรมทำร่วมกัน **83.75%**
 เน้นดูแลสุขภาพอนามัย การสวมหน้ากาก ล้างมือ **69.23%**
 เป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก **68.98%**

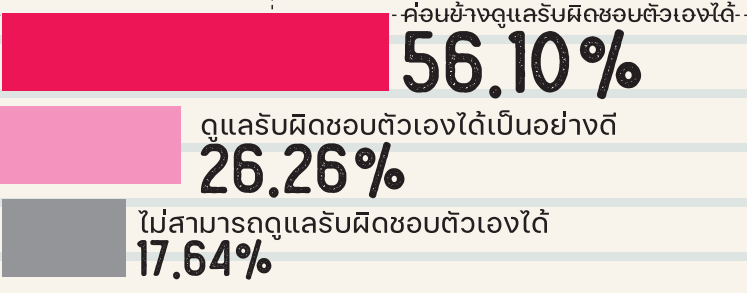
04 เรื่องหนักใจที่มีต่อการดูแลบุตรหลาน ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19

กังวลการติดเชื้อโควิด-19 **74.57%**
 การเรียนทั้งออนไลน์และออนไซต์ **62.90%**
 พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือ **60.32%**

05 ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรหลาน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ

7,974.60 บาทต่อเดือน

06 ท่านมองว่า บุตรหลานของท่าน ดูแลรับผิดชอบตัวเองได้หรือไม่

07 สิ่งที่ยากให้ภาครัฐ ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลเด็ก

ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาสทางสังคม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า **80.87%**
 สนับสนุนการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม มีทุนเรียนฟรี **79.22%**
 มีนโยบายในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 **73.83%**

สามารถติดตามผลการสำรวจของสวนดุสิตโพล ได้ที่ www.suandusitpoll.dusit.ac.th

หมายเหตุ ผู้ตอบสามารถระบุความคิดเห็นได้มากกว่า 1 เรื่อง (ค่าร้อยละจึงคำนวณในแต่ละข้อ)

ออกแบบอินโฟกราฟิก : ผศ.ดร.จรัด อินสระ

การเลี้ยงดูเด็ก ในยุคโควิด-19

วันอาทิตย์ที่ 21 พฤศจิกายน 2564

โพลเผยค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูเด็กในยุคโควิด-19 เฉลี่ย 8 พันบาทต่อเดือน

มติชน
สุดสัปดาห์

โดยมองว่าบุตรหลานค่อนข้างสามารถดูแลรับผิดชอบตัวเองได้ร้อยละ 56.10 สิ่งที่ยากให้ภาครัฐดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลเด็ก คือ ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาสทางสังคม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า ร้อยละ 80.87 ผู้ปกครองมองว่า “เด็ก” ในปัจจุบันเลี้ยงดูยากขึ้น และมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเฉลี่ยเกือบแปดพันบาทต่อเดือน

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่ารายได้ของครัวเรือนไทยในช่วงครึ่งปีแรก (2564) เฉลี่ยประมาณ 28,454 บาท ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กจึงคิดเป็น 1 ใน 3 ของรายได้ ดังนั้นสิ่งที่ส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กให้สามารถเติบโตและพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพก็คือนโยบายของรัฐที่เน้นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ สนับสนุนการศึกษาเด็กทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เพื่อให้เด็กมีความพร้อมในการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานการคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ของเด็กเป็นสำคัญ

ขณะที่นายศรัชย์ อุตสินอก ครูใหญ่โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ศูนย์การศึกษาเอกชนนอกสถานที่ตั้ง นครนายก เปิดเผยว่า การเลี้ยงดูให้เด็กคนหนึ่งเติบโตมาอย่างสมบูรณ์เป็นความฝันสูงสุดของคนเป็นพ่อเป็นแม่ แต่ด้วยปัจจัยบางอย่างที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยเฉพาะในช่วงที่มีมาตรการล็อกดาวน์ ทำให้รูปแบบการเลี้ยงดูเด็กต้องเปลี่ยนแปลงไป พ่อแม่บางส่วนที่สามารถทำงานอยู่ที่บ้านได้ ก็จะมีเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันกับลูกมากขึ้น แต่ก็มีพ่อแม่บางส่วนที่ให้เด็กต้องอยู่กับผู้เลี้ยงดูที่เป็น ปู่ ย่า ตา ยาย หรือบุคคลอื่นแทน ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กสูญเสียโอกาสในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่ได้ ยิ่งไปกว่านั้นคือยังมีพ่อแม่ที่ต้องพาเด็กออกไปทำงานด้วย

บางครั้งสถานที่ทำงานก็ไม่เหมาะสม และพ่อแม่เองก็ทำงานได้ไม่เต็มที่ ที่หนักสุดก็ต้องปล่อยเด็กไว้ตามลำพัง ซึ่งอาจเกิดอันตรายได้ ทั้งหมดนี้คือสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กในช่วงยุคโควิด-19 นี้ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงดูเด็กในรูปแบบใด พ่อแม่และบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องวางแผนและออกแบบเพื่อให้เด็กสามารถใช้ชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ให้ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

(โดย น.ส.พรพรรณ บัวทอง นักวิจัยสวนดุสิตโพล
นายศรัชย์ อุตสินอก ครูใหญ่โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ
ศูนย์การศึกษาเอกชนนอกสถานที่ตั้ง นครนายก
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต)

สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้เผยแพร่สำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีบุตรหลานอายุ 0-15 ปี ต่อกรณี “การเลี้ยงดูเด็กในยุคโควิด-19” พบว่า ปัจจุบันคนในครอบครัวปู่ย่า ตายาย เป็นคนเลี้ยงดูเด็ก และเมื่อเปรียบเทียบกับยุคสมัยก่อนกับยุคสมัยนี้การเลี้ยงดูบุตรหลานยากขึ้น วิธีดูแลบุตรหลานในยุคโควิด-19 คือ ใช้เวลาร่วมกัน หากิจกรรมทำร่วมกัน รองลงมาคือเน้นดูแลสุขอนามัย สิ่งที่หนักใจคือกังวลการติดเชื้อโควิด-19 รองลงมาคือเรื่องการเรียน โดยมองว่าบุตรหลานค่อนข้างสามารถดูแลรับผิดชอบตัวเองได้ สิ่งที่ยากให้ภาครัฐดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลเด็ก คือ ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาสทางสังคม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า

โดยนางสาวพรพรรณ บัวทอง นักวิจัย สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เปิดเผยถึงการสำรวจดังกล่าวว่า สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีบุตรหลานอายุ 0-15 ปี ต่อกรณี “การเลี้ยงดูเด็กในยุคโควิด-19” จำนวนทั้งสิ้น 1,154 คน ระหว่างวันที่ 15-18 พฤศจิกายน 2564 พบว่า ปัจจุบันคนในครอบครัว ปู่ย่า ตายายเป็นคนเลี้ยงดูเด็ก ร้อยละ 49.14 รองลงมาคือเลี้ยงเอง ร้อยละ 45.45 เมื่อเปรียบเทียบกับยุคสมัยก่อน กับยุคสมัยนี้การเลี้ยงดูบุตรหลานยากขึ้น ร้อยละ 77.64 วิธีดูแลบุตรหลานในยุคโควิด-19 คือ ใช้เวลาร่วมกัน หากิจกรรม ทำร่วมกัน ร้อยละ 83.75 รองลงมาคือ เน้นดูแลสุขอนามัย ร้อยละ 69.23 สิ่งที่หนักใจคือกังวลการติดเชื้อโควิด-19 ร้อยละ 74.57 รองลงมาคือเรื่องการเรียน ร้อยละ 62.90 ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรหลานเฉลี่ยประมาณ 7,974.60 บาทต่อเดือน

talk

ep.60

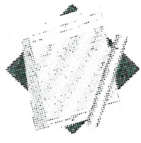
สวนดุสิตโพล

การเลี้ยงดูเด็ก ในยุคโควิด-19

รับชม

- ผู้ดำเนินรายการ : นางสาวพรพรรณ บัวทอง นักวิจัยสวนดุสิตโพล
- ผู้รับผิดชอบผลโพล : นางสาวมูทิตา สร้อยเพชร และทีมประมวลผลสวนดุสิตโพล
- ภาพอินโฟกราฟิก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรตต์ อินทสระ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ
- นักวิชาการวิเคราะห์ผลโพล : นายศรชัย อุตสินอก ครูใหญ่โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ
- ประจำสัปดาห์ : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต นครนายก
- ประสานงานการวิเคราะห์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ
- โดยนักวิชาการ : ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
- ประสานงานออนไลน์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพสุดา คิตเลิศ
- รองผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ควบคุมการถ่ายทำ : นายไพศาล คงสถิตสถาพร ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์
- ตัดต่อรายการ : นางสาวอลิศ พันธุ์พรสม กองประชาสัมพันธ์
- ภาพ : นายพงษ์ภาพ นาคเวช นางสาวนฤมล พิเศษกัญชร นายปิยะวัฒน์ สุวรรณโยธี
- และนายตระกูลศักดิ์ ศรีบุญรอด กองประชาสัมพันธ์
- สถานที่ : โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มองผ่าน ‘ข้อมูล’

รศ.ดร.สุชุม เฉลยทรัพย์
 สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

จำนวนประชากรไทยตามหลักฐานงานทะเบียนราษฎรล่าสุด ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2563 มีจำนวน 66,186,727 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นประชากรวัยเด็กอายุ 0-14 ปี จำนวน 10,721,801 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.20 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และแบ่งเป็นเด็กแรกเกิดอายุ 0-6 ปี หรือเด็กปฐมวัยจำนวน 4.2 ล้านคน

เด็กถือเป็นกลุ่มคนเปราะบางที่ต้องการการเหลียวแลและเอาใจใส่ทั้งจากครอบครัวและประเทศชาติผ่านหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ โดยทำงานบูรณาการร่วมระหว่างกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงเครือข่ายองค์กรด้านเด็ก และเยาวชน และองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ยูนิเซฟ

ตามมติ ครม. เมื่อปี 2558 ได้อนุมัติโครงการอุดหนุนเงินเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 0-6 ปี ซึ่งปัจจุบันพบว่ามีเด็กจำนวน 1.4 ล้านคน ได้รับเงินอุดหนุน 600 บาทต่อเดือน แต่ยังมีเด็กที่ไม่ได้รับสิทธิ์นี้อยู่อีก 2.8 ล้านคน ทั้งที่การลงทุนในเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้นๆ ของทุกครอบครัวและประเทศชาติ เพราะเป็นโอกาสทองครั้งเดียวในชีวิตเด็ก

ยิ่งในเชิงเศรษฐศาสตร์แล้วกล่าวได้ว่า “เด็กคือสินทรัพย์ที่ควรค่าต่อการลงทุนสูงสุด” ดังผลการวิจัยของศาสตราจารย์ ดร.เจมส์ เจ. เอ็กแมน แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา และนักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี 2542 ชี้ว่า การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว โดยให้ผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคด 7-10 เท่า

พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู หรือโรงเรียน

การเลี้ยงดูเด็กในยุคโควิด-19

และผู้ที่เกี่ยวข้องเด็กมีบทบาทสำคัญต่อการปั้นเด็กให้เติบโตตามวัยอย่างมีคุณภาพ ประสบความสำเร็จทั้งการเรียนการใช้ชีวิต หน้าที่การทำงาน และสุขภาพดี ซึ่งทั้งหมดนี้จะบ่มเพาะให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของครอบครัวท้องถิ่น บ้านเมือง และโลก

ยิ่งสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ที่ดูแล้วยังไม่มีทีท่าว่าจะสงบลงได้โดยง่าย เพราะการแพร่ระบาดมีลักษณะเหวี่ยงกลับ (Bounce back) ในหลายๆ ประเทศ คือการระบาดซาลงชั่วคราวแล้ว กลับมาระบาดใหม่ “วนเวียน” ส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กทุกวันนี้ดูซับซ้อนและต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากมาย ดังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องส่งผลกระทบต่อ ตัวเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และโรงเรียน อาทิ

- วัคซีนโควิด-19 ยังไม่อนุมัติให้ฉีดในเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปี
- วัคซีนโควิด-19 อนุมัติให้ฉีดในเด็กเล็กอายุ 12-17 ปี แต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องผลข้างเคียง
- การเรียนแบบออนไลน์ทำให้การเรียนรู้ของเด็กด้อยคุณภาพลงรวมถึงความเครียดที่เกิดกับเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และโรงเรียน
- การเรียนแบบออนไลน์ทำให้โรงเรียนต้องมีแผนสำรองเพื่อกรณีเด็ก ครู หรือพ่อแม่ผู้ปกครองติดโควิด-19
- ค่าเทอมที่ต้องจ่ายกับสถานการณ์ที่เด็กต้องเรียนแบบออนไลน์ และหนี้สินครัวเรือนถึงตัวสูงขึ้น

เพื่อเป็นการสะท้อนถึงความห่วงใยเกี่ยวกับ “การเลี้ยงดูเด็กในยุคโควิด-19” สัปดาห์นี้สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จึงสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นดังกล่าวโดยมีข้อคำถามที่หลากหลายและท้าทาย เช่น

- ใครเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรหลาน - พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย พี่เลี้ยง ศูนย์เด็กเล็ก ฯลฯ
- ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรหลานต่อเดือน
- วิธีดูแลบุตรหลานในยุคโควิด-19 - กำหนดตารางเวลา ให้ช่วยทำงานบ้าน ใช้เวลาร่วมกัน ดูแลสุขภาพอนามัย แนะนำให้ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เข้มงวด คอยดูห่างๆ ลงโทษเมื่อทำผิด, สอนให้ช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ
- ความยากง่ายในการเลี้ยงดูบุตรหลานเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง “ยุคสมัยก่อน” กับ “ยุคสมัยนี้”
- เรื่องที่สร้างความหนักใจในการดูแลบุตรหลานในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 → การฉีดวัคซีนโควิด-19 การป้องกันโควิด-19 การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน การเรียนออนไลน์/ออนไลน์ ค่าใช้จ่าย การใช้โทรศัพท์มือถือ อาหารการกิน ฯลฯ
- สิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐดำเนินการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก - นโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชน ปัญหาความยากจน

สิทธิเสรีภาพของเด็ก ศูนย์ช่วยเหลือเด็ก ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์เด็กเล็กที่มีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน อุดหนุนค่าใช้จ่ายการเลี้ยงดูบุตรหลาน ฯลฯ

จากข้อมูลทีกล่าวมาจะเห็นได้ว่าการดูแล/เลี้ยงดูเด็กแต่ละช่วงวัยแม้จะเป็นช่วงเวลาปกติก็ดูไม่ใช่ง่ายอย่างที่คิด

ยังสถานการณ์ปัจจุบันที่ “ไม่ปกติ” ... จึงเป็นเหตุผลที่ชัดเจนว่า ทั้งการดูแลและเลี้ยงดูจะต้องไม่ธรรมดาแน่ แต่จะยุ่งยากซับซ้อนมากน้อยเพียงใดคงต้อง อาศัยผลโพลของ “สวนดุสิตโพล” เป็นข้อมูลประกอบครึบดูจะลดความเสี่ยงได้อย่างดีทีเดียว!

การเลี้ยงดูเด็ก ในยุคโควิด-19

**"ความคิดเห็นของประชาชน
ที่เลี้ยงดูบุตรหลานเอง ร้อยละ: 45.45"**

1 คุณลักษณะด้านอาชีพ

อันดับ 1 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ: 58.65

อันดับ 2 อาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ: 46.26

อันดับ 3 อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ: 45.16

2 วิธีดูแลบุตรหลานในยุคโควิด-19

อันดับ 1 ใช้เวลาร่วมกัน หากิจกรรมทำร่วมกัน

ร้อยละ: 84.32

อันดับ 2 เป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก ร้อยละ: 70.54

อันดับ 3 เน้นดูแลสุขภาพอนามัย การสวมหน้ากาก ล้างมือ

ร้อยละ: 69.19

3 เรื่องหนักใจที่มีต่อการดูแลบุตรหลาน ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19

อันดับ 1 กังวลการติดเชื้อโควิด-19 ร้อยละ: 72.79

อันดับ 2 การเรียนทั้งออนไลน์และออนไซต์ ร้อยละ: 62.43

อันดับ 3 พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือ ร้อยละ: 61.89

4 สิ่งที่ยากให้ภาครัฐดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลเด็ก

อันดับ 1 สนับสนุนการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีทุนเรียนฟรี ร้อยละ: 80.81

อันดับ 2 ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาสทางสังคม เด็กไร้ร้อน เด็กกำพร้า ร้อยละ: 74.87

อันดับ 3 คำสั่งถึงสิทธิเสรีภาพของเด็ก ป้องกันอาชญากรรม การล่วงละเมิด

และการใช้ความรุนแรง ร้อยละ: 74.60

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่นอกจากจะต้องใช้ชีวิตอย่างยากลำบากมากยิ่งขึ้นจากปัญหาทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำแล้ว ยังต้องคอยระมัดระวังปัญหาการติดเชื้อที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อหากไม่ระมัดระวังและปฏิบัติตามมาตรการป้องกันต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตในสิ่งคนนอกบ้านที่แวดล้อมไปด้วยผู้คนแปลกหน้า หรือแม้กระทั่งในบ้านที่มีเฉพาะสมาชิกในครอบครัวของตนเองก็ตาม นอกเหนือไปจากนี้ความยากลำบากที่ต้องเผชิญสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครองก็คือ การที่บุตรหลานต้องหยุดอยู่บ้านเป็นเวลานานตามมาตรการการเรียนออนไลน์ เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการไปโรงเรียน ซึ่งหากมองในแง่ดีก็ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลาอยู่กับบุตรหลานมากยิ่งขึ้น ช่วยก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นภายในครอบครัวมากยิ่งขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามคือ การที่ต้องใช้เวลาอยู่กับบุตรหลานมากขึ้นกว่าเดิม ย่อมหมายถึงความรับผิดชอบของพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องมีมากขึ้นไปตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็น การดูแลเรื่องสุขอนามัย การเรียนออนไลน์ การดูแลพฤติกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการที่จะต้องคอยควบคุมไม่ให้เด็กสนใจหรือหมกมุ่นในการเล่นโทรศัพท์มากเกินไป ด้วยเหตุนี้ “สวนดุสิตโพล” มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จึงได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีบุตรหลานอายุ 0-15 ปี ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 1,154 คน ผ่านระบบออนไลน์ ระหว่างวันที่ 15-18 พฤศจิกายน 2564 ในประเด็นการเลี้ยงดูเด็กในยุคโควิด-19 โดยในบทความนี้ Insight poll จะขอเจาะลึกเฉพาะความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มที่ต้องเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเองเท่านั้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45.45 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อสะท้อนมุมมองต่อปัญหาและข้อเสนอแนะที่ต้องการให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการช่วยเหลือดูแลต่อไป

จากการพิจารณาคูณลักษณะของประชาชนกลุ่มที่เลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง พบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 58.65 รองลงมาเป็นพนักงานบริษัท ร้อยละ 46.26 และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 45.16 ตามลำดับ โดยกลุ่มคนเหล่านี้มีวิธีดูแลบุตรหลานในยุคโควิด-19 ที่นิยมนำมาปฏิบัติตามมากที่สุด คือ ใช้เวลาร่วมกัน หากิจกรรมทำร่วมกัน ร้อยละ 84.32 รองลงมา คือ เป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก ร้อยละ 70.54 และเน้นดูแลสุขภาพอนามัย การสวมหน้ากาก ล้างมือ ร้อยละ 69.19 ตามลำดับ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะจากกุมารแพทย์สำหรับการเลี้ยงดูบุตรหลานในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ คือ ผู้ปกครองควรต้องจัดให้มีช่วงเวลาในการอยู่กับบุตรหลานอย่างใกล้ชิดอย่างน้อยวันละ 10-15 นาทีต่อวัน โดยในช่วงเวลาดังกล่าวไม่ควรใช้โทรศัพท์มือถือ ดูทีวี หรือสนใจอย่างอื่น เพื่อให้เด็กได้รู้สึกถึงการให้ความสนใจ ความรัก ความไว้วางใจ ความปลอดภัย และความอบอุ่นจากครอบครัว นอกจากนี้ ผู้ปกครองควรต้องเพิ่มการควบคุมอารมณ์ตัวเองในสถานการณ์ต่าง ๆ เนื่องจากเด็กจะซึมซับและนำมาเป็นแบบอย่างได้ง่าย¹ ในส่วนของการดูแลสุขภาพอนามัยนั้น ควรสอนให้เด็กล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ไม่ให้อยู่ใกล้คนป่วย ไอ จาม หรือน้ำมูก และควรทำความสะอาดบริเวณที่เด็กมีการใช้งานบ่อย ๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ลูกบิดประตู สวิตช์ไฟ รีโมท ราวจับ ห้องน้ำ อ่างน้ำ หรือของเล่น ควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมนอกบ้านเพื่อความแข็งแรงและสดชื่น และไม่ควรให้อยู่ใกล้ชิดกับคนกลุ่มเสี่ยง เนื่องจากเด็กที่ติดเชื้อโควิด-19 มักมีอาการเล็กน้อย แต่อาจแพร่เชื้อให้กับกลุ่มเสี่ยงที่เมื่อรับเชื้อแล้วอาการอาจทรุดหนักได้ เช่น ผู้สูงอายุในบ้าน เป็นต้น²

เมื่อสอบถามถึงเรื่องหนักใจต่อการดูแลบุตรหลานในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่าผู้ปกครองกลุ่มนี้มีความกังวลเรื่องการติดเชื้อโควิด-19 มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 72.79 รองลงมา คือ การเรียนทั้งออนไลน์และออนไซต์ ร้อยละ 62.43 และพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 61.89 ตามลำดับ ทั้งนี้ในกรณีความกังวลเรื่องการติดเชื้อโควิด-19 นั้น รัฐบาลก็ได้มีมาตรการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวโดยการประกาศนโยบายให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ ตลอดจนเร่งให้มีการจัดหา

วัคซีนมาฉีดให้ครูและเด็กอย่างทั่วถึงก่อนที่จะมีการเปิดเรียนในโรงเรียนตามเดิม โดยภายในเดือนพฤศจิกายน 2564 นี้ คาดว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาจะได้รับวัคซีนอย่างน้อยเข็มแรกครบทุกคน รวมทั้งนักเรียนก็ได้รับวัคซีนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จากเดิมที่มีอยู่ 2.8 ล้านคน จึงทำให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ประกาศเปิดเรียนออนไลน์แล้วประมาณ 12,000 แห่ง ซึ่งในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครและโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ก็เปิดเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้นอีก³ สำหรับความกังวลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือถือนั้น คาดว่าเมื่อมีการเปิดเรียนออนไลน์ตามเดิม พฤติกรรมดังกล่าวน่าจะลดลงไป เนื่องจากเด็กต้องไปใส่ใจในด้านการเรียนในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจสถานการณ์เด็กติดมือถือในประเทศไทย ปัจจุบันพบเด็กที่มีพฤติกรรมเข้าข่ายการติดมือถือประมาณร้อยละ 20-30 ของประชากรเด็กทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยส่วนใหญ่ติดอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดีย สื่อสังคมออนไลน์ รองลงมา คือ ติดเกมและสวดท้าย คือ การเข้าดูสื่อลามก ซึ่งผู้ปกครองควรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับเด็ก เพื่อให้พวกเขาสามารถเล่นมือถือให้เกิดประโยชน์กับตัวเองมากยิ่งขึ้น⁴

ท้ายที่สุดสิ่งที่ผู้ปกครองเหล่านี้อยากฝากถึงภาครัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลเด็กมากที่สุดก็คือ สนับสนุนการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีทุนเรียนฟรี ร้อยละ 80.81 รองลงมา คือ ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาสทางสังคม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า ร้อยละ 74.87 และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของเด็ก ป้องกันอาชญากรรม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรง ร้อยละ 74.60 ตามลำดับ โดยประเด็นปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กเหล่านี้ เป็นปัญหาที่ประชาชนมีความกังวลและต้องการให้รัฐรีบดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาด้านการสนับสนุนการศึกษา ที่แม้ว่ารัฐจะกำหนดนโยบายให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาฟรี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายก็ตาม แต่ก็ยังคงพบปัญหาที่อาจกล่าวได้ว่า ไม่สามารถเรียนฟรีได้จริง ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองยังคงต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานอีกมากมาย⁵ ในขณะที่ ปัญหาด้านเด็กด้อยโอกาส เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า นั้น ก็ยังคงดูเหมือนว่าจะยังเป็นปัญหาที่รัฐยังไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง เพราะปัจจุบันยังคงพบนักเรียนที่ไม่จบการศึกษาภาคบังคับเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว การสมรสต้องคดี/ถูกจับ อพยพตามผู้ปกครอง หาเลี้ยงครอบครัว ที่ส่งผลให้เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา และใช้ชีวิตอย่างไม่มีเป้าหมาย⁶ ตลอดไปจนถึงปัญหาด้านความรุนแรงในเด็กที่ยังคงพบอย่างต่อเนื่องในสังคมไทย ดังรายงานจากกระทรวงสาธารณสุขที่ระบุว่า ในปี 2560 มีเด็กเกือบ 9,000 คน ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเนื่องจากถูกทำร้าย โดยส่วนใหญ่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งตัวเลขนี้อาจเป็นเพียง “ยอดภูเขาน้ำแข็ง” เนื่องจากเป็นกรณีที่รุนแรงมาก ๆ เท่านั้น จึงจะปรากฏออกมาเป็นข่าวให้เป็นที่รับรู้ตามสื่อต่าง ๆ เป็นต้น⁷

¹ยอดพร หิรัญรัต. (2564). *เลี้ยงลูกอย่างไร? ในยุคที่ “ไวรัสโควิด-19” กำลังระบาดและต้องเรียนออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.ram-hosp.co.th/news_detail/1022

²โรงพยาบาลจุฬารัตน์. (2564). *คำแนะนำในการดูแลเด็ก ๆ ในสถานการณ์แพร่ระบาดไวรัส COVID-19*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.chulabhornhospital.com/page.php?name=1037>

³ไทยรัฐออนไลน์. (2564). *15 พ.ย. โรงเรียนเปิดออนไลน์เพิ่มอีก เผย นักเรียนฉีดวัคซีนแล้ว 2.8 ล้านคน*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/2235850>

⁴กรมสุขภาพจิต. (2564). *ป้องกันเด็กติดมือถือ สสส.แนะสร้างมุมเล่นในบ้านแก้ปิดทอมยาว*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30723>

⁵Nattatiti K. (2564). *เปลือยการศึกษาไทย ทำไม “เรียนฟรี” ไม่ได้*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.sanook.com/news/8387874/>

⁶มูลนิธิไทยรัฐ. (2564). *โครงการทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนด้อยโอกาส*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.thairath-found.or.th/scholarship/>

⁷ประชาชาติธุรกิจ. (2564). *การล่วงละเมิดเด็ก : สถิติน่าหวง วิธีแก้ปัญหา ช่องทางขอความช่วยเหลือ*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.prachachat.net/general/news-789933>

ผู้เจาะประเด็นเชิงลึก:

ผศ.ดร.ยุรยา อยู่เย็น

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผู้เชื่อมประเด็นทางวิชาการ:

ผศ.ดร.พรพัสนันท์ เดชประสิทธิ์โชค

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผู้เรียบเรียงเนื้อหาประจำสัปดาห์:

นางสาวณิชชาภัฏ ตั้งบวรพิมล

นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผู้ออกแบบภาพอินโฟกราฟิก:

นายสรานันต์ สงวนสัตย์

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ที่ปรึกษา:

รศ.ดร.สุชุม เฉลยทรัพย์

ประธานที่ปรึกษาอธิการบดี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รศ.ดร.ชนะศึก นิขานนท์

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต